

КОНЦЕПЦІЯ ДОБРОБУТУ ВETERANІВ ТА ВETERANOK

Команда

Над концептуалізацією Добробуту працювали: Івона Костина, Катерина Скороход, Євген Воронін, Ярослава Братусь.

Це дослідження стало можливим завдяки підтримці IREX та Державного департаменту США.

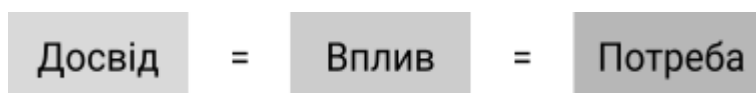
Вміст є виключною відповідальністю IREX та Ветеран Хабу і не обов'язково відображає погляди Державного департаменту США.

Зміст

Вступ.....	4
Суб'єктивні vs об'єктивні показники.....	5
Добробут і Шлях ветеранів та ветеранок.....	6
Наше визначення добробуту.....	7
Елементи добробуту.....	9
Наші плани.....	16
Список літератури.....	17

Вступ

Війна та бойовий досвід впливають на життя воїнів та на весь шлях ветеранів та ветеранок. Як і всі люди, вони мають багато потреб на кожному етапі життя. Деякі з цих потреб змінюються під впливом війни та бойового досвіду.

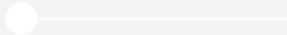
Те, наскільки ми задоволені життям, а також його якість, можна узагальнити одним терміном — «добробут». Щоб жити добре, людям необхідно одночасно задовольняти різні потреби, тому наш добробут складається з кількох елементів, а на його стан впливають як сама людина, так і її оточення та середовище.

Модель Добробуту — це умовна категоризація потреб людини. Якщо потреби задоволені, то рівень добробуту — високий, якщо ні — низький. Ми припускаємо, що високий рівень добробуту сприяє зокрема більш позитивній траєкторії повернення ветеранів і ветеранок до цивільного життя, тому Ветеран Хаб у своїй роботі аналізує, як саме добробут проявляється у житті ветеранів та ветеранок на кожному етапі шляху. Ми також надаємо консультації, підтримку та послуги, покликані сприяти покращенню добробуту ветеранів, ветеранок та їхніх близьких. Цей підхід дає змогу краще розуміти стан, функціонування та задоволеність клієнтів Ветеран Хабу в різних сферах та на різних етапах їхнього життя, а також допомагає пропонувати кращі та більш персоналізовані рішення, відповідно до потреб людини.

Суб'єктивні vs об'єктивні показники

Усі люди — різні. Те, що для однієї людини є свідченням високого рівня добробуту — для іншої таким не буде. Тому, під час аналізу добробуту людини, ми застосовуємо об'єктивні та суб'єктивні метрики. Так, наявність житла — це об'єктивний чинник, тоді як кожен із нас матиме різні вимоги до власного житла та різні потреби у користуванні ним, відповідно — по-різному оцінюватиме власне задоволення станом наявного житла. У оцінці добробуту нам варто враховувати не лише об'єктивний факт, але й потребу людини та її власну оцінку задоволення від того, як складається життя за конкретним напрямом добробуту.

Важливо зазначити, що в підході до добробуту ми звертаємо увагу на такі аспекти: факт, функціонування, задоволення. Такий підхід ми запозичили з дослідження [The Veteran Metric Initiative](#), що проходило в США щодо добробуту ветеранів.

Факт	Функціонування	Задоволення
 Як людина відчувається і яким є її стан?	 Яким чином цей стан впливає на її поведінку та життя?	 Чи задоволена людина станом та функціонуванням в цьому напрямку?

Добробут

і Шлях ветеранів та ветеранок

Добробут невід’ємно пов’язаний з концепцією Шляху ветеранів та ветеранок, яка допомагає структурувати життя ветеранів у декілька етапів:

- До служби
- Початок служби
- Безпосередньо служба
- Завершення служби
- Початок цивільного життя
- Піклування про себе
- Віднайдення себе нового
- Вкорінення
- Вихід на пенсію, помирання та смерть

На кожному етапі Шляху ветерани й ветеранки по-різному пріоритизують та задовольняють власні потреби, які можуть відрізнятися або ж збігатися, але фокус уваги та їх специфіка буде різною. Одразу після завершення служби ветерани можуть ще не відчувати гострої потреби у приватному просторі, проте з часом, наприклад, на етапі піклування про себе, вони частіше шукатимуть усамітнення та потребуватимуть місця, де все йде за їхніми правилами. Відтак, елемент «житло та фізичне середовище» матиме різний прояв на різних етапах шляху.

Такий підхід допомагає не лише краще зрозуміти досвід ветеранів під час повернення до цивільного життя, але і те, якої саме підтримки та послуг від держави, спільноти чи окремих організацій вони потребують на тому чи тому етапі. Він також допоможе зменшити навантаження на державні структури й зробити послуги та підтримку більш комфортними та доречними для самих ветеранів і ветеранок.

Наше визначення добробуту

У світовій науковій спільноті наразі бракує єдиного узагальненого визначення добробуту, проте є чимало варіацій, які більш-менш схожі між собою. Наприклад, Центр контролю та попередження захворювань США пояснює добробуту як «позитивну оцінку життя», «добре самопочуття» та досвід хорошого фізичного здоров'я.

В Україні також поки немає єдиного погодженого визначення добробуту, яке охоплювало б усі сфери життя людини.

Будуючи модель добробуту, якою послуговуємося у Хабі, ми спиралися на концепцію добробуту ветеранів у США та Канаді і взяли за основу роботу [Девіда Педлара та Джеймса Томпсона](#). Хоча сфери добробуту схожі в різних країнах, під час розроблення добробуту та його вимірювання важливо враховувати національний контекст, реалії життя в кожній окремій культурі, традиції та світоглядні категорії. Тому окрім канадської та американської моделей в нашій концептуалізації добробуту ми спиралися на наявні дослідження добробуту та чинників, що на нього впливають, в різних країнах, результати нашого дослідження [«Шлях ветеранів та ветеранок»](#) та власний досвід спілкування з ветеранами у консультуванні¹.

Наша власна операціоналізація добробуту містить 6 компонентів:

1. Здоров'я (фізичне та психічне);
2. Матеріальні потреби (фінанси та дохід, юридична безпека);
3. Стосунки та визнання (близьке коло спілкування, спільнота);
4. Покликання (робота, хобі, освіта);
5. Життєві навички та духовність(духовність, резиліентність),
6. Житло і фізичне середовище (дім, робота та публічний простір).

¹ Весь список використаної літератури можна знайти наприкінці документу.

Елементи добробуту

На початку, перед опитуванням у кожній сфері добробуту, ми визначаємо суб'єктивну оцінку людини щодо:

1

Задоволеності життям

2

Самооцінювання щастя

3

Очікування від майбутнього

Кожен елемент добробуту ми розглядаємо з трьох компонентів:

Факт	Об'єктивний досвід, статус
Функціонування	Поведінка, яка відображає нижчий чи вищий добробут
Задоволеність	Суб'єктивний досвід елемента добробуту

Далі розповідаємо докладніше про кожен з елементів.

ЗДОРОВ'Я

Фізичне

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність хронічного болю, самопочуття, наявність захворювань, які потребують постійного лікування	Поведінка з ризиком для здоров'я (вживання психоактивних речовин, куріння, а також незбалансоване харчування); проходження діагностики та лікування; турбота про здоров'я (заняття спортом, санаторно-профілактичне лікування, лікувальна гімнастика)	Задоволеність станом фізичного здоров'я, доступ до медичної допомоги та доступне лікування

Психічне

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність психічних захворювань; постійне відчуття тривоги; стресовий стан	Поведінка з ризиком для психічного здоров'я (недосипання, вживання психоактивних речовин, стимуляторів); турбота про психічне здоров'я (відпочинок, проведення дозвілля, відвідування груп підтримки чи терапії)	Задоволеність рівнем психічного здоров'я; доступ до відвідування груп підтримки чи терапії; доступ до організації власного дозвілля

ЖИТЛО, СЕРЕДОВИЩЕ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

Житло

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність житла, особистого простору; умови проживання	Задоволення своїх потреб у комфортному житлі, бажання змінювати своє житлове питання та дії, спрямовані на це (оренда, купівля); отримання пільгового житла	Задоволеність житлом та умовами проживання; доступ до отримання / купівлі кращого житла

Публічний простір

Факт	Функціонування	Задоволеність
Некомфортна / комфортна інфраструктура (відсутність пандусів, проблеми з тротуарами, відсутність аптек чи лікарень поблизу); пересуванням в публічному просторі.	Обмеження власного пересування; пошук альтернативних шляхів для пересування; користування послугами кур'єрів та доставок; купівля / оренда власного транспортного засобу; переїзд до іншого типу населеного пункту з більш розвинутою інфраструктурою.	Задоволеність власною мобільністю та інфраструктурою в межах населеного пункту. Можливість покривати базові потреби у лікуванні, дозвіллі, харчуванні та пересуванні.

Робочий простір

Факт	Функціонування	Задоволеність
Умови в межах робочого простору (відповідність потребам).	Відвідування робочого простору для робочої діяльності.	Задоволеність робочим простором і наявними там умовами для праці.

МАТЕРІАЛЬНІ ПОТРЕБИ

Фінанси та статки

Факт	Функціонування	Задоволеність
Відсутність стабільних джерел доходу; отримання соціальних виплат, передбачених оформленим статусом (ветеран/ка, людина з інвалідністю, пенсіонер/ка); боргові зобов'язання; відсутність фінансової грамотності; можливість здійснювати дороговартісні покупки.	Перебування у статусі безробітного; наявність боргових зобов'язань (у тому числі й борги через азартні ігри та ставки); оформлення офіційного статусу для подальшого отримання пільг; ведення фінансової звітності (доходів, витрат); перехід на більш високооплачувану роботу; заощадження.	Задоволеність матеріальним становищем (своїм та родини); забезпечення своїх базових потреб; ставати більш фінансово грамотним.

Юридична безпека

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність пільг, знання про доступні пільги	Звернення до фахівців з питаннями, які передбачають отримання пільг, додаткових можливостей; ознайомлення із законами, підзаконними актами тощо; уникнення будь-яких юридичних питань	Відчуття впливу пільг на матеріальне становище. Доступ до пільг та соціальних гарантій.

СТОСУНКИ ТА ВИЗНАННЯ

Сім'я та близьке коло спілкування

Факт	Функціонування	Задоволеність
Перебування у романтичних стосунках; наявність дітей; розлучення; відсторонення від сім'ї та близького оточення; самотність.	Потреба у побудові довготривалих стосунках з партнером чи партнеркою; спілкування з сім'єю та близьким колом оточення; проведення часу разом із дітьми; залученість до спільноти близьких (планування спільного дозвілля, спільне проживання; зустрічі); ізолюваність від інших.	Задоволеність романтичними стосунками; стосунками з дітьми, близькими / друзями, відчуття довіри, та розуміння від партнера/ки, дітей, друзів / близьких.

Побратими / посестри

Факт	Функціонування	Задоволеність
Втрата / наявність зв'язку з побратимами / посестрами; перебування у ветеранських спільнотах.	Відсторонення від ветеранської спільноти; періодичне спілкування із побратимами та посестрами (можливо товаришувати «родинами»); створення певних звичаїв та традицій, які поділяються тісним колом спілкування.	Задоволеність кількістю та якістю спілкування із побратимами та посестрами; можливість перебувати серед «своїх».

Цивільна спільнота

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність різних кіл спілкування, ладнання з різними колами (родичами, колегами, сусідами), наявність людей, які можуть попіклуватися та яким можна довіряти.	Залученість до різних кіл спілкування.	Задоволеність спілкуванням із представниками цивільної спільноти; довіра до кіл спілкування.

ЖИТТЄВІ НАВИЧКИ І ДУХОВНІСТЬ

Духовність

Факт	Функціонування	Задоволеність
Сповідування релігії; перебування у певних релігійних спільнотах; відречення від релігії; допомога іншим	Вступ до певної релігійної спільноти; дотримання певних правил, норм, канонів прийнятої віри; практикування духовних практик	Віднайдення душевного спокою

Життєві навички

Факт	Функціонування	Задоволеність
Відсутність чи наявність контролю над власним життям; високий рівень самоусвідомлення.	Формування довгострокових планів; адаптація до нових умов; пасивний підхід до планування та контролю над власним життям. Здатність планувати та реалізовувати заплановане	Здатність планувати та реалізовувати заплановане.

Резилієнтність

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність самодисципліни; вміння знаходити вихід із будь-якої ситуації; потреба у здійсненні додаткового контролю зі сторони	Пошук позитиву у складних ситуаціях; віра в себе та свої здібності; порушення обіцянок / запізнення / порушення даного слова	Перебування в гармонії з собою, можливість адаптації

ПОКЛИКАННЯ

Робота

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність роботи; безробіття; незадоволеність поточним місцем роботи через ряд чинників; інтеграція бойового досвіду в робочу сферу; ведення власного особистого бізнесу, доступ до інформації про актуальні вакансії	Відвідування поточного робочого місця; перебування на обліку в центрі зайнятості; проблеми з пошуком роботи через фізичний стан; написання резюме з усім актуальним досвідом; проходження співбесід; початок власної справи.	Задоволеність своєю роботою; забезпечення; перебування на роботі, яка подобається.

Освіта

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність освіти; потреба у продовженні розпочатої освіти; наявність попереднього військового досвіду; пошуки себе в питаннях освіти.	Навчання в закладах вищої освіти; пошук нових навчальних програм та курсів; використання попереднього військового досвіду для подальшої військової служби; використання можливості пільгового навчання.	Задоволеність своїм рівнем та якістю освіти, задоволеність навчанням.

Волонтерство / хобі / інша значуща діяльність

Факт	Функціонування	Задоволеність
Наявність хобі; брак коштів на хобі; різноманітне дозвілля; здійснення волонтерської діяльності, піклування чи неформальну допомогу. Наявність заняття, які приносять задоволення; доступ до можливостей організації власного дозвілля	Пошук нових хобі; повернення до хобі, які людина мала раніше; покращення власного дозвілля; пошук соціальних груп за інтересами.	Задоволеність своєю неробочою діяльністю.

Наші плани

2023

Виробили розуміння добробуту, розробили демографічний скринер, розробили розширений опитувальник добробуту, наклали опитувальник на сервісне меню організації

**Осінь 2023 –
зима 2024**

Тестування опитувальника під час надання послуг у Ветеран Хабі та його покращення в роботі

Весна 2024

Перший тестовий звіт впливу послуг на добробут ветеранів, ветеранок та їхніх близьких

Список літератури

1. Allin, P., & Hand, D. J. (2017). New Statistics For Old?—Measuring the Wellbeing of The UK. *Journal of the Royal Statistical Society Series A: Statistics in Society*, 180(1), 3–43.
<https://doi.org/10.1111/rssa.12188>
2. Ano, G. G., & Vasconcelles, E. B. (2005). Religious coping and psychological adjustment to stress: A meta-analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 61(4), 461–480.
<https://doi.org/10.1002/jclp.20049>
3. Arechavala, N. S., Zarzosa Espina, P., & Trapero, B. (2015). The Economic Crisis and its Effects on the Quality of Life in the European Union. *Social Indicators Research*, 120(2), 323–343.
<https://doi.org/10.1007/s11205-014-0595-9>
4. Balestrai, C., & Sultan, J. (2013). *Home Sweet Home: The Determinants of Residential Satisfaction and its Relation with Well-being* (OECD Statistics Working Papers 2013 / 05; OECD Statistics Working Papers, Vol. 2013 / 05).
<https://doi.org/10.1787/5jzbcx0czc0x-en>
5. Börsch-Supan, A. (2022). *Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE) Wave 7 (8.0.0)* [dataset]. SHARE-ERIC.
<https://doi.org/10.6103/SHARE.W7.800>
6. *Community Service: Top 10 Reasons to Volunteer – Community Engagement*. (n.d.). Western Connecticut State University. Retrieved July 22, 2023, from
<https://www.wcsu.edu/community-engagement/tips-for-volunteer>
7. CROS. (n.d.). *Wealth and Assets Survey* / CROS. Collaboration in Research and Methodology for Official Statistics. Retrieved July 20, 2023, from
https://cros-legacy.ec.europa.eu/content/wealth-and-assets-survey_en
8. Delaney, H. D., Forcehimes, A. A., Campbell, W. P., & Smith, B. W.

- (2009). Integrating spirituality into alcohol treatment. *Journal of Clinical Psychology*, 65(2), 185–198.
<https://doi.org/10.1002/jclp.20566>
9. Department of Veterans Affairs. (2010). *National Survey of Veterans Questionnaire Instruments*. National Survey of Veterans (NSV).
<https://www.va.gov/vetdata/docs/surveysandstudies/appendixaquestionnaires.pdf>
 10. Elsdén, E., Bu, F., Fancourt, D., & Mak, H. W. (2022). Frequency of leisure activity engagement and health functioning over a 4-year period: A population-based study amongst middle-aged adults. *BMC Public Health*, 22(1), 1275.
<https://doi.org/10.1186/s12889-022-13670-3>
 11. European Social Survey European Research Infrastructure (ESS ERIC). (2023). *ESS10 Self-completion—Integrated file, edition 3.0* [dataset]. Sikt - Norwegian Agency for Shared Services in Education and Research. https://doi.org/10.21338/ESS10SCE03_0
 12. Eurostat. (2020). *EU Statistics on Income and Living Conditions microdata 2004-2019, release 2 in 2020* (Version 1) [dataset]. Eurostat. <https://doi.org/10.2907/EUSILC2004-2019V.1>
 13. EVS. (2022). *European Values Study 2017: Integrated Dataset (EVS 2017)* (5.0.0) [dataset]. GESIS. <https://doi.org/10.4232/1.13897>
 14. Exline, J. J. (2002). Stumbling blocks on the religious road: Fractured relationships, nagging vices, and the inner struggle to believe. *Psychological Inquiry*, 13(3), 182–189.
https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1303_03
 15. Exline, J. J., Yali, A. M., & Sanderson, W. C. (2000). Guilt, discord, and alienation: The role of religious strain in depression and suicidality. *Journal of Clinical Psychology*, 56(12), 1481–1496.
[https://doi.org/10.1002/1097-4679\(200012\)56:12<1481::AID-1>3.0.CO;2-A](https://doi.org/10.1002/1097-4679(200012)56:12<1481::AID-1>3.0.CO;2-A)
 16. Federal Reserve Bank of New York. (n.d.). *Questionnaire for SCE Spending Survey*. Survey of Consumer Expectations: Household

Spending Survey.

https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/research/microeconomics/interactive/downloads/sce_household-spending-questionnaire.pdf

17. FINRA. (2009). *Financial Capability in the United States. National Survey—Executive Summary*. FINRA Investor Education Foundation. <https://www.sec.gov/spotlight/invadcomm/finranationalfinancialcapabilitystudy.pdf>
18. Hank, K., & Stuck, S. (2008). Volunteer work, informal help, and care among the 50+ in Europe: Further evidence for 'linked' productive activities at older ages. *Social Science Research*, 37(4), 1280–1291. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2008.03.001>
19. Hatch, S. L., Harvey, S. B., Dandeker, C., Burdett, H., Greenberg, N., Fear, N. T., & Wessely, S. (2013). Life in and after the Armed Forces: Social networks and mental health in the UK military. *Sociology of Health & Illness*, 35(7), 1045–1064. <https://doi.org/10.1111/1467-9566.12022>
20. Hawkley, L. C., Browne, M. W., & Cacioppo, J. T. (2005). How can I connect with thee? Let me count the ways. *Psychological Science*, 16(10), 798–804. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2005.01617.x>
21. Headey, B., Kelley, J., & Wearing, A. (1993). Dimensions of mental health: Life satisfaction, positive affect, anxiety and depression. *Social Indicators Research*, 29(1), 63–82. <https://doi.org/10.1007/BF01136197>
22. Hughes, M. E., Waite, L. J., Hawkley, L. C., & Cacioppo, J. T. (2004). A Short Scale for Measuring Loneliness in Large Surveys: Results From Two Population-Based Studies. *Research on Aging*, 26(6), 655–672. <https://doi.org/10.1177/0164027504268574>
23. Jansen, W., Verhoeven, W.-J., Robert, P., & Dessens, J. (2013). The long and short of asking questions about income: A comparison using data from Hungary. *Quality & Quantity*, 47(4), 1957–1969.

<https://doi.org/10.1007/s11135-011-9636-5>

24. Joye, D., Sapin, M., & Wolf, C. (2019). Measuring Social Networks and Social Resources: An Exploratory ISSP Survey around the World. *GESIS-Schriftenreihe*. <https://doi.org/10.21241/SSOAR.62256>
25. Kahlmeier, S. (2001). Perceived environmental housing quality and wellbeing of movers. *Journal of Epidemiology & Community Health*, 55(10), 708–715. <https://doi.org/10.1136/jech.55.10.708>
26. Keyes, C. L. M. (2005). Mental illness and / or mental health? Investigating axioms of the complete state model of health. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 73(3), 539–548. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.73.3.539>
27. Kulshreshtha, A., Alonso, A., McClure, L. A., Hajjar, I., Manly, J. J., & Judd, S. (2023). Association of Stress With Cognitive Function Among Older Black and White US Adults. *JAMA Network Open*, 6(3), e231860. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2023.1860>
28. Lee, M. T., Kubzansky, L. D., & VanderWeele, T. J. (Eds.). (2021). *Measuring Well-Being: Interdisciplinary Perspectives from the Social Sciences and the Humanities* (1st ed.). Oxford University Press New York. <https://doi.org/10.1093/oso/9780197512531.001.0001>
29. *Living Conditions Questionnaire—Uppsala University, Sweden*. (n.d.). Uppsala University, Sweden. Retrieved July 19, 2023, from <https://www.pubcare.uu.se/ulsam/Database/ULSAM-70/questionnaire/living-conditions>
30. Mahoney, A., & Shafranske, E. P. (2013). Envisioning an integrative paradigm for the psychology of religion and spirituality. In K. I. Pargament, J. J. Exline, & J. W. Jones (Eds.), *APA handbook of psychology, religion, and spirituality (Vol 1): Context, theory, and research* (pp. 3–19). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14045-001>
31. Mattson, J., Brooks, J., Godavarthy, R., Quadrifoglio, L., Jain, J., Simek, C., & Sener, I. (2021). Transportation, community quality of life, and life satisfaction in metro and non-metro areas of the United

- States. *Wellbeing, Space and Society*, 2, 100056.
<https://doi.org/10.1016/j.wss.2021.100056>
32. Maury, R., Stone, B., & Roseman, J. (2016). *Veteran Job Retention Survey*. D'Aniello Institute for Veterans and Military Families. Syracuse University.
<https://ivmf.syracuse.edu/wp-content/uploads/2016/10/VetAdvisor-ReportFINAL-Single-pages.pdf>
33. Medina, E. J. (n.d.). *Draft 2 Financial Literacy Survey Questionnaire*. Scribd. Retrieved July 20, 2023, from
<https://www.scribd.com/document/415561374/Draft-2-Financial-Literacy-Survey-Questionnaire-New>
34. Mehrbrodt, T., Gruber, S., & Wagner, M. (2021). *Scales and Multi-Item Indicators*. SHARE.
https://share-eric.eu/fileadmin/user_upload/Other_Publications/ScalesManual_rel.8-0-0.pdf
35. Monteiro, R. P., Coelho, G. L. de H., Hanel, P. H. P., de Medeiros, E. D., & da Silva, P. D. G. (2022). The Efficient Assessment of Self-Esteem: Proposing the Brief Rosenberg Self-Esteem Scale. *Applied Research in Quality of Life*, 17(2), 931–947.
<https://doi.org/10.1007/s11482-021-09936-4>
36. National Center for PTSD. (2020). *Well-Being Inventory (WBI)*. National Center for Posttraumatic Stress Disorder.
https://www.hjf.org/sites/default/files/2020-12/NCPTSD_Well%20Being%20Inventory_12-7-2020%20-%20FINAL_0.pdf
37. Neven, A., Schutter, I. D., Wets, G., Feys, P., & Janssens, D. (2018). Data Quality of Travel Behavior Studies: Factors Influencing the Reporting Rate of Self-Reported and GPS-Recorded Trips in Persons with Disabilities. *Transportation Research Record: Journal of the Transportation Research Board*, 2672(8), 662–674.
<https://doi.org/10.1177/0361198118772952>
38. Nuttall, F. Q. (2015). Body Mass Index. *Nutrition Today*, 50(3), 117–128. <https://doi.org/10.1097/NT.0000000000000092>

39. OECD. (2020). *How's Life? 2020: Measuring Well-being*. OECD.
<https://doi.org/10.1787/9870c393-en>
40. Rogers, S. A., Poey, E. L., Reger, G. M., Tepper, L., & Coleman, E. M. (2002). Religious coping among those with persistent mental illness. *International Journal for the Psychology of Religion*, 12(3), 161–175. https://doi.org/10.1207/S15327582IJPR1203_03
41. Sereda, Y., & Dembitskyi, S. (2016). Validity assessment of the symptom checklist SCL-90-R and shortened versions for the general population in Ukraine. *BMC Psychiatry*, 16(1), 300.
<https://doi.org/10.1186/s12888-016-1014-3>
42. SHARE. (2019). *The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE): Questionnaire Wave 7*.
<http://www.share-project.org/data-documentation/questionnaires/questionnaire-wave-7.html>
43. Sherman, M. D., Harris, J. I., & Erbes, C. (2015). Clinical approaches to addressing spiritual struggle in veterans with PTSD. *Professional Psychology: Research and Practice*, 46(4), 203–212.
<https://doi.org/10.1037/pro0000020>
44. Smith-MacDonald, L. A., Morin, J.-S., & Brémault-Phillips, S. (2018). Spiritual Dimensions of Moral Injury: Contributions of Mental Health Chaplains in the Canadian Armed Forces. *Frontiers in Psychiatry*, 9.
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsy.2018.00592>
45. Smith-MacDonald, L., Norris, J. M., Raffin-Bouchal, S., & Sinclair, S. (2017). Spirituality and Mental Well-Being in Combat Veterans: A Systematic Review. *Military Medicine*, 182(11), e1920–e1940.
<https://doi.org/10.7205/MILMED-D-17-00099>
46. Steptoe, A., & Wardle, J. (2017). Life skills, wealth, health, and wellbeing in later life. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 114(17), 4354–4359.
<https://doi.org/10.1073/pnas.1616011114>
47. *Taking Charge of My Life and Health*. (2019). U.S. Department of Veterans Affairs.

<https://www.va.gov/WHOLEHEALTHLIBRARY/docs/courses/TCML-H-Participant-Workbook-508.pdf>

48. Thompson, J., Maclean, M., MB, R., M, B., J, M., & Pedlar, D. (2016). *A Well-Being Construct for Veterans' Policy, Programming and Research*. Research Directorate Technical Report. Veterans Affairs Canada.
49. Tiwari, P., & Shukla, J. (2023). Measuring housing well-being of disaster affected persons in Chennai (India). *Housing Studies*, 1–30. <https://doi.org/10.1080/02673037.2023.2211950>
50. UNECE. (2021). *Model Set of the Questions for Household Budget Survey*. UNECE Household Budget Survey. https://unece.org/sites/default/files/2021-11/Workshop_2_Revised%20model%20set_2021_eng.pdf
51. *Veteran homelessness in the U.S.* (2022). Statista. <https://www.statista.com/topics/3450/veterans-in-the-united-states>
52. Veterans Affairs Canada. (2017). *Monitoring the Well-being of Veterans: A Veteran Well-being Surveillance Framework*. Strategic Policy Unit. ISBN 978-0-660-24335-1. https://publications.gc.ca/collections/collection_2017/acc-vac/V32-347-2017-eng.pdf
53. Vogt, D., Taverna, E. C., Nillni, Y. I., Booth, B., Perkins, D. F., Copeland, L. A., Finley, E. P., Tyrell, F. A., & Gilman, C. L. (2019). Development and Validation of a Tool to Assess Military Veterans' Status, Functioning, and Satisfaction with Key Aspects of their Lives. *Applied Psychology. Health and Well-Being*, 11(2), 328–349. <https://doi.org/10.1111/aphw.12161>
54. WHO. (n.d.). *Body mass index (BMI)*. Retrieved July 9, 2023, from <https://www.who.int/data/gho/data/themes/topics/topic-details/GHO/body-mass-index>
55. Zhou, J., Saha, K., Lopez Carron, I. M., Yoo, D. W., Deeter, C. R., De Choudhury, M., & Arriaga, R. I. (2022). Veteran Critical Theory as a Lens to Understand Veterans' Needs and Support on Social Media.

- Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction*, 6(CSCW1), 1–28. <https://doi.org/10.1145/3512980>
56. Ветеранський фонд. (n.d.). Соціальні гарантії та пільги для ветеранів. Ветеранський фонд. Retrieved July 20, 2023, from https://veteranfund.com.ua/legal_consultations/social-garnt-pilgi
 57. Ворона, В., & Шульга, М. (Eds.). (2018). *Українське Суспільство: Моніторинг Соціальних Змін*. Інститут соціології НАН України. <https://i-soc.com.ua/assets/files/monitoring/monitoring-2018statti.pdf>
 58. Дембіцький, С. (2016). Експрес-тест SCL-9-NR: Методика оцінювання виразності психологічного дистресу для масових опитувань. *Соціологія: Теорія, Методи, Маркетинг*, 1, 52–64.
 59. КМІС. (2022a, August 5). *Прес-релізи та звіти—Динаміка релігійної самоідентифікації населення України: Результати телефонного опитування, проведеного 6-20 липня 2022 року*. Київський Міжнародний Інститут Соціології. <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1129&page=1>
 60. КМІС. (2022b, October 10). *Прес-релізи та звіти—Самооцінка щастя населенням України: Результати телефонного опитування, проведеного 7-13 вересня 2022 року*. Київський Міжнародний Інститут Соціології. <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1145&page=1>
 61. КМІС. (2023, July 4). *Прес-релізи та звіти—Динаміка самооцінки матеріального становища родини після російського вторгнення: Лютий 2022 року – травень 2023 року*. Київський Міжнародний Інститут Соціології. <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1256&page=1>
 62. Лібанова, Е., Гладун, О., Лісогор, Л., Ткаченко, Л., Ковтун, Н., Марченко, І., Іванов, А., & Пелях, М. (2013). *Вимірювання якості життя в Україні*. Аналітична доповідь. Київ. <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/59adf99aed5db656c02288d8a2a0a3411651dc4464211cfb716f19b6>

[3aacefec.pdf](#)

- 63.** *Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту, Закон України № 3551-XII. (2023). Україна.*

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>

- 64.** Суспільне. (2023, February 24). *Скільки українців мають плани на майбутнє в умовах повномасштабної війни—Опитування.*

Суспільне | Новини.

<https://suspilne.media/396125-ak-ukrainci-planuut-vlasne-zitta-v-umovah-povnomasstabnoi-vijni-opituvanna-suspilnogo>